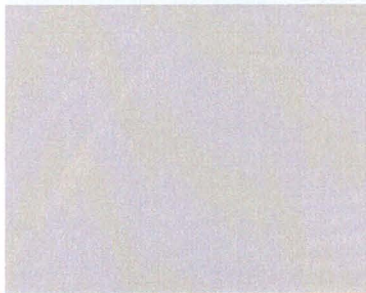
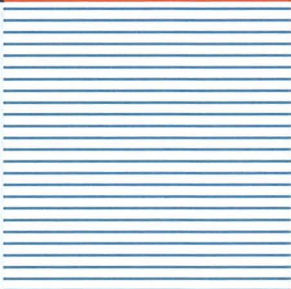
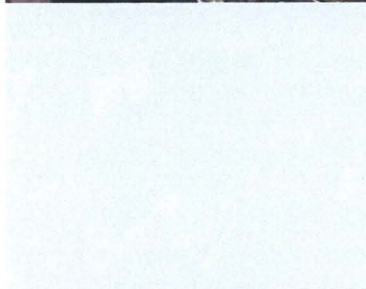
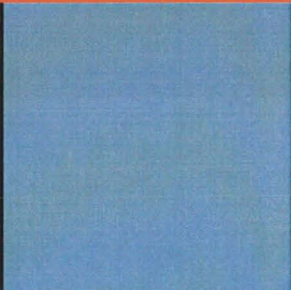

Visie Externe Veiligheid

"Risico's de maat genomen"

gemeente Eindhoven

Eindhoven
leading in technology

Spoorwegtracé, richting west

Visie Externe Veiligheid:

“risico’s de maat genomen”

Inleiding

De stad en de regio streven bij het realiseren van de Brainportambitie naar een duurzame groei. In de stad vinden de functies wonen, werken en recreatie dicht bij elkaar plaats en dat moet op een veilige manier gebeuren. De vraag is hoe de gemeente de ruimtelijk-economische ambities van de stad kan faciliteren en tegelijkertijd de risico’s kan verminderen en beheersen. De Visie Externe Veiligheid: ‘risico’s de maat genomen’, beschrijft hiervoor een integrale aanpak, gecombineerd met concrete kaders.

De visie is tot stand gekomen in goede samenwerking tussen de gemeentelijke diensten en de brandweer.

Waarom een visie op externe veiligheid?

Met de Visie Externe Veiligheid zet de gemeente in op een duurzame ontwikkeling van de stad. De schaarse grond in de stad moet optimaal gebruikt kunnen worden.

Tegelijkertijd moet de gemeente ervoor zorgen dat de stad veiliger wordt, door de risico’s te verkleinen en te beheersen.

De visie is bedoeld als kader om nieuwe ontwikkelingen te kunnen toetsen. Kwetsbare functies willen we op afstand houden van risicobronnen. Functies voor groepen die beperkt zelfredzaam zijn zoals kinderopvang, basisscholen, zorginstellingen e.d. en evenementen willen we buiten gebieden houden waar sprake is van risico’s op het gebied van externe veiligheid.

De visie maakt duidelijk welke ontwikkelingen toelaatbaar zijn. In de visie zijn gebiedsprofielen benoemd, die aangeven waar welke ontwikkelingen mogelijk zijn. Daaraan zijn voorwaarden gekoppeld die risico’s beperken of uitsluiten. Deze gebiedsprofielen zijn richtinggevend bij de

actualisatie van de bestemmingsplannen of ontwikkelingen in de stad. Bij ontwikkelingen zal in alle gevallen expliciet toegelicht moeten worden wat de risicoconsequenties zijn en hoe die zo veel mogelijk ongedaan of gecompenseerd zullen worden.

Als een plan niet in de visie past, zal het bestuur expliciet moeten motiveren waarom de realisatie van het plan eventueel toch mogelijk is en op welke manier het acceptabel is om de risico’s te beperken en beheersen.

Wat is externe veiligheid?

Vrijwel alle burgers in Eindhoven hebben te maken met risico’s. Bij externe veiligheid gaat het om risico’s van buitenaf, waardoor burgers buiten hun toedoen getroffen kunnen worden. Voorbeelden zijn risico’s op ongevallen vanwege opslag, gebruik en/of vervoer van gevaarlijke stoffen. Maar ook risico’s van de luchthaven behoren tot het terrein van externe veiligheid.

Bij risico’s op het gebied van externe veiligheid wordt een bepaalde norm aangehouden, te weten de kans van 1 op de 1 miljoen dat er iemand per jaar overlijdt als gevolg van externe veiligheid. In vergelijking met andere risico’s die ieder mens loopt in het dagelijks leven, is dit een klein risico. Het overzicht op de volgende pagina geeft een indruk hoe de risico’s van externe veiligheid zich verhouden ten opzichte van andere risico’s waar burgers aan worden blootgesteld.

Activiteit

Kans op overlijden per jaar

Getroffen voor neerstortend vliegtuig	1 op de 10 miljoen
Verdrinking door dijkdoorbraak	1 op de 10 miljoen
Sterven door een bijensteek	1 op de 5,5 miljoen
Door de bliksem getroffen worden	1 op de 2 miljoen
Externe veiligheid	1 op de 1 miljoen (10^{-6})
Vliegen	1 op de 814.000
Werk in een gemiddeld bedrijf	1 op de 77.000
Lopen in het verkeer	1 op de 54.000
Fietsen	1 op de 26.000
Werk in landbouw en visserij	1 op de 14.000
Autorijden	1 op de 5.700
Brommer rijden	1 op de 5.000
Sigaret roken (pakje per dag)	1 op de 200

Ondanks het feit dat er allerlei (wettelijk voorgeschreven) voorzorgsmaatregelen zijn genomen, bestaat er een kleine kans dat er iets mis gaat met gevaarlijke stoffen. Daardoor kunnen burgers blootgesteld raken aan een hevige brand, een gaswolk of een ontploffing. De reikwijdte van die effecten verschilt.

De hoogte van een risico wordt bepaald door de kans van een ongeval vermenigvuldigd met de omvang ervan. Dit betekent dat risico's toenemen als er in de stad een risicobron bijkomt of een bestaande risicobron uitbreidt, maar ook als er nieuwe bebouwing in de omgeving van een risicobron wordt gerealiseerd.

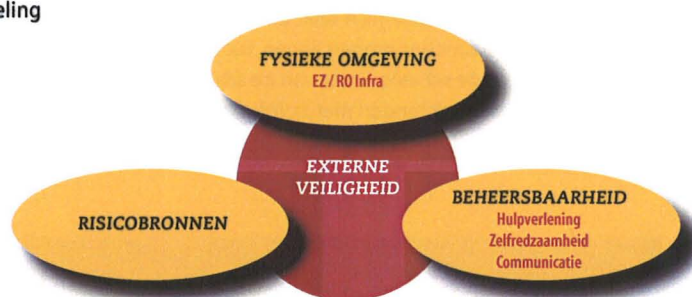
Externe veiligheid gaat over het zo klein mogelijk maken van de kans dat er met gevaarlijke stoffen iets mis gaat, het verantwoord toestaan van nieuwe functies/bebouwing nabij risicobronnen én over het zo goed mogelijk beheersbaar maken van de gevolgen van een eventuele calamiteit.

Externe veiligheid is geen verantwoordelijkheid van de gemeente alleen. Ook bedrijven, transporteurs en andere overheden dienen verantwoordelijkheid te nemen en hun bijdrage te leveren. De initiatiefnemer van een ontwikkeling bij of nabij risicobronnen moet rekening houden met te realiseren veiligheidsverhogende maatregelen.

Externe veiligheid: som vanuit samenhangende portefeuilles

Integrale afweging

De Visie Externe Veiligheid verbindt drie domeinen met elkaar en maakt daarmee een integrale afweging mogelijk. Het gaat daarbij om de domeinen 'fysieke woonomgeving', 'risicobronnen' en 'beheersbaarheid' (hulpverlening, zelfredzaamheid en communicatie). Externe veiligheid kan goed inhoud krijgen als genoemde domeinen goed samenwerken.

Ligging risicobronnen gemeente Eindhoven

Beleidskaders externe veiligheid

De visie beschrijft hoe Eindhoven zich duurzaam en veilig kan ontwikkelen. Dat kan met een combinatie van maatregelen. Daarmee worden de risico's afhankelijk van de locatie, het type ontwikkeling waarover het gaat en risicoreducerende maatregelen "de maat genomen".

1. Reductie van risico's

In Eindhoven hebben we te maken met verschillende risicobronnen die niet allemaal even risicovol zijn.

De meest risicovolle bronnen vormen het transport van gevaarlijke stoffen over de rijkswegen (A2, A58 en A67), het spoor en enkele risicovolle bedrijven. Voor deze risicobronnen moet een afstand worden aangehouden waarbinnen geen kwetsbare functies mogen liggen.

Bij de rijkswegen en het spoor wordt momenteel rekening gehouden met een afstand van 30 m. In sommige gevallen kan deze afstand iets groter zijn. Bij de lokale wegen waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt gelden geen afstandseisen.

Bij enkele risicovolle bedrijven reikt de afstand, waarbinnen geen kwetsbare functies mogen liggen, tot over de perceelsgrens. Vanwege de schaalgrootte van de afbeelding op pagina 7, zijn deze afstanden niet zichtbaar.

Bij alle risicobronnen is het belangrijk dat er zoveel mogelijk voor wordt gezorgd dat de risico's in de toekomst niet toenemen, maar zelfs afnemen.

Bij risicovolle bedrijven doen we dit door voorschriften en veiligheidseisen te stellen. Daarnaast bieden we de risicovolle bedrijven hulpmiddelen aan, zoals ondersteuning bij het opzetten van veiligheidsbeheerssystemen. De organisaties hebben een grote eigen verantwoordelijkheid om de veiligheidsvoorschriften en -eisen na te leven. Voorbeelden zijn het voorschrijven van best beschikbare technieken (BBT) en door bulkopslagen van gevaarlijke gassen alleen ondergronds toe te staan.

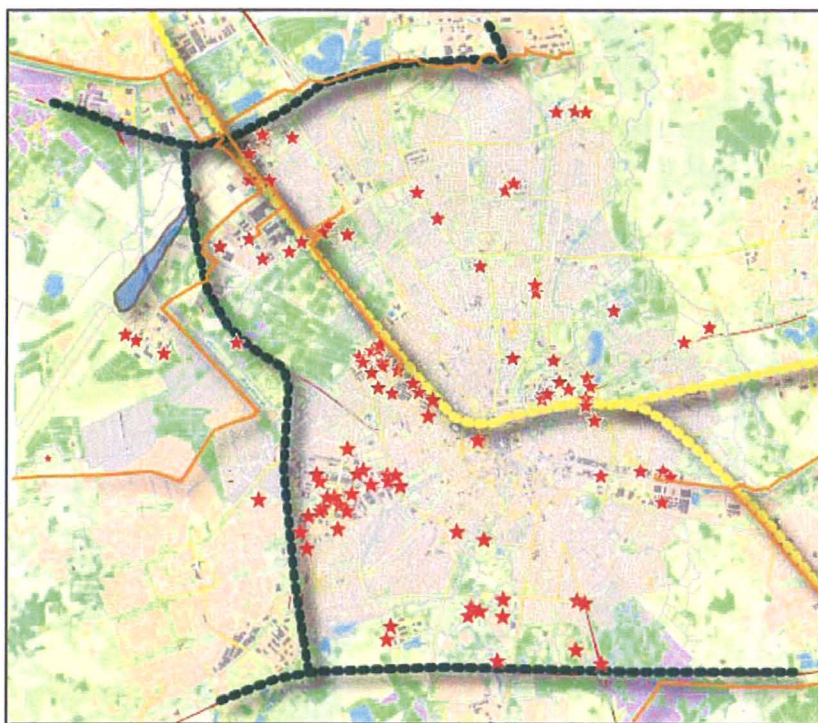
Bij de lokale wegen worden de risico's veroorzaakt door transport van gevaarlijke stoffen naar de risicovolle bedrijven toe. Door risicovolle bedrijven zoveel mogelijk aan de rand van de stad toe te staan (zie onder 3) wordt voorkomen dat het transport van gevaarlijke stoffen door de stad kan toenemen.

Op landelijk niveau wordt vanuit Eindhoven invloed uitgeoefend om de transportbronnen via rijkswegen, het spoor en de buisleidingen veiliger te maken.

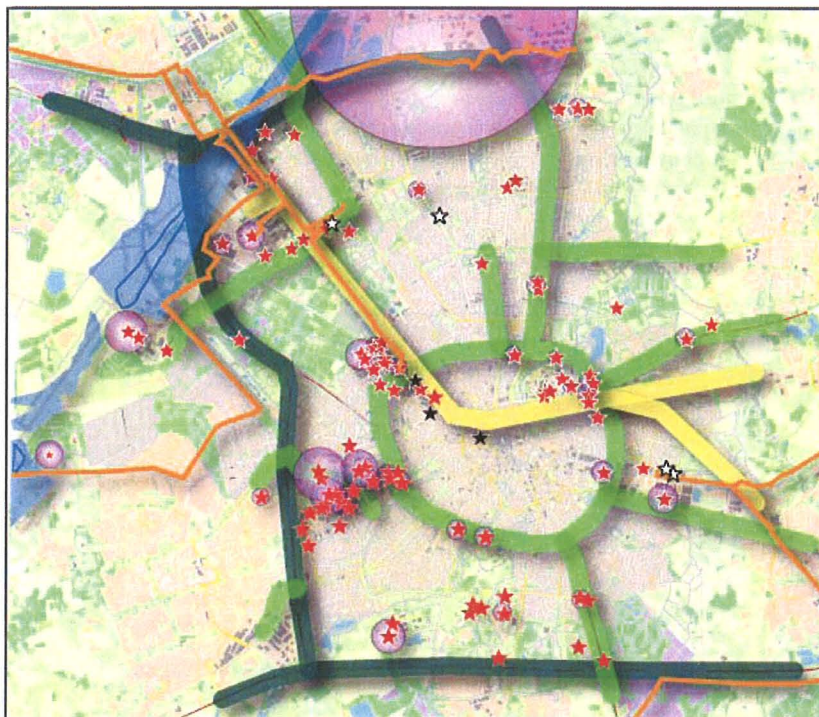
De effecten van een calamiteit kunnen tot op grote afstand van een risicobron gevolgen hebben. Vanwege de bestaande standaardkwaliteitseisen op het gebied van bouwen, milieu, brandveiligheid en rampenbestrijding, is op grotere afstand van een risicobron geen nadere afweging nodig op het gebied van externe veiligheid. Dit is onderbouwd in het bij de Visie horende Verantwoordingskader Groepsrisico.

Dichter bij een risicobron is bij nieuwe ontwikkelingen wel nader onderzoek en een expliciete risicoafweging nodig. De afbeelding op de volgende pagina toont het toetsingsgebied voor de afweging waarbinnen wordt onderzocht welke aanvullende veiligheidsmaatregelen nodig zijn (zie onder 3). Het aandachtsgebied bestaat uit een zone van 200 m aan weerszijden van de rijkswegen (A2, A58 en A67) en lokale wegen en uit de wettelijk bepaalde invloedsgebieden van risicovolle bedrijven (ook bedrijven liggend in buurgemeenten) en buisleidingen.

Risicobronnen externe veiligheid bestaande situatie

- Risicovol bedrijf
- Vliegveld PR 10 -5/ jaar
- Spoor PR 10 -6 / jaar
- Rijkswegen PR 10 -6 / jaar
- Hogedrukleiding Gas minimale bebouwingsafstand

Risicobronnen externe veiligheid bestaande situatie aandachtsgebieden

- ★ Risicovol bedrijf
- ★ Bedrijven die verdwijnen vanwege stedelijke ontwikkeling
- ☆ Risicobronnen die op basis van wetgeving in aanmerking komen voor sanering (=wijzigen/verplaatsen wegnemen risicobronnen)
- Bedrijven LCO1 invloedsg gebied
- Vliegveld toetsingsgebied
- Spoor toetsingsgebied
- Lokale wegen toetsingsgebied
- Rijkswegen toetsingsgebied
- Hogedrukleiding Gas toetsingsafstand

Toekomstbeeld locaties risicovolle bedrijven

2. Gebiedsgericht locatiebeleid voor risicovolle bedrijven

Door de toekomstmogelijkheden van gebieden in de stad vooraf te benoemen en op een plattegrond in te tekenen, is er een verantwoorde basis (gebiedsprofiel) om te bepalen hoe we kunnen omgaan met nieuwe en bestaande risicovolle bedrijven en kwetsbare functies. Zie kaartje Toekomstbeeld locaties risicovolle bedrijven op pagina 10.

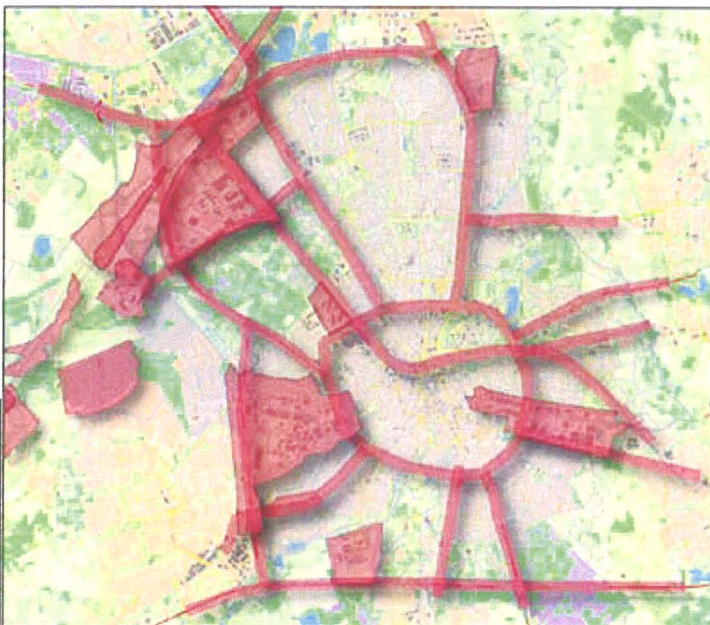
De gebiedsprofielen voor Eindhoven gaan uit van de volgende factoren:

- nieuwe risicovolle bedrijvigheid is mogelijk op industriegebieden aan de rand van de stad, dicht bij de toegangswegen (roze vlekken op kaart, pagina 10). De bronnen liggen daarmee relatief ver van de woon-omgeving en transporten door de stad worden beperkt. Dit uitgangspunt geldt voor bestaande en nieuwe industriegebieden. Wanneer risicovolle bedrijven zich vestigen, zijn risicobeperkende voorwaarden van toepassing. Het feit dat risicovolle bedrijven in bepaalde gebieden mogelijk zijn, wil niet zeggen dat deze gebieden alléén bestemd zijn voor bedrijven met risico's. Ook bedrijven zonder veiligheidsrisico's zijn hier welkom;
- vestiging van nieuwe risicovolle activiteiten op industriegebieden die op andere plekken in de stad liggen (tussen woonwijken), wordt tegengegaan. De risicovolle bedrijven die op die terreinen aanwezig zijn kunnen alleen onder voorwaarden uitbreiden (paarse gebieden);
- op industriegebieden waar zich risicovolle bedrijven kunnen vestigen, worden geen nieuwe kwetsbare functies toegelaten. Bestaande kwetsbare functies in die gebieden worden zo veel mogelijk gesaneerd (roze gebieden);
- risicovolle bedrijven of bronnen die in een bestaande woonwijk liggen, worden waar mogelijk gesaneerd of verplaatst. Daarmee vervallen ook de transportstromen van de gevaarlijke stoffen door woonwijken.

Toekomstbeeld locaties risicovolle bedrijven

- Cat.A Toename van risico-bronnen is onder voorwaarden mogelijk.
- Cat.B Met risicobronnen die mogen blijven en beperkt uitbreiden, en waar geen nieuwe bij mogen komen.
- Cat.C Zonder risicobronnen en waar geen nieuwe mogen worden gevestigd.
- Cat.D Grootchalige ruimtelijke ontwikkeling wonen/recreatie, (in voorbereiding)

Beperkingenkaart evenementen

Evenementen zijn behouden in specifiek daar toe bestemde gebouwen, toelaatbaar buiten de aangegeven invloed gebieden.

- Evenementen toetsingsgebied

3. Aanvullende maatregelen bij functies nabij risicobronnen (wonen, werken, recreatie)

Om de risico's zo klein mogelijk te houden, komen er aanvullende beschermingsmaatregelen voor de veiligheid van kwetsbare functies in de buurt van risicobronnen.

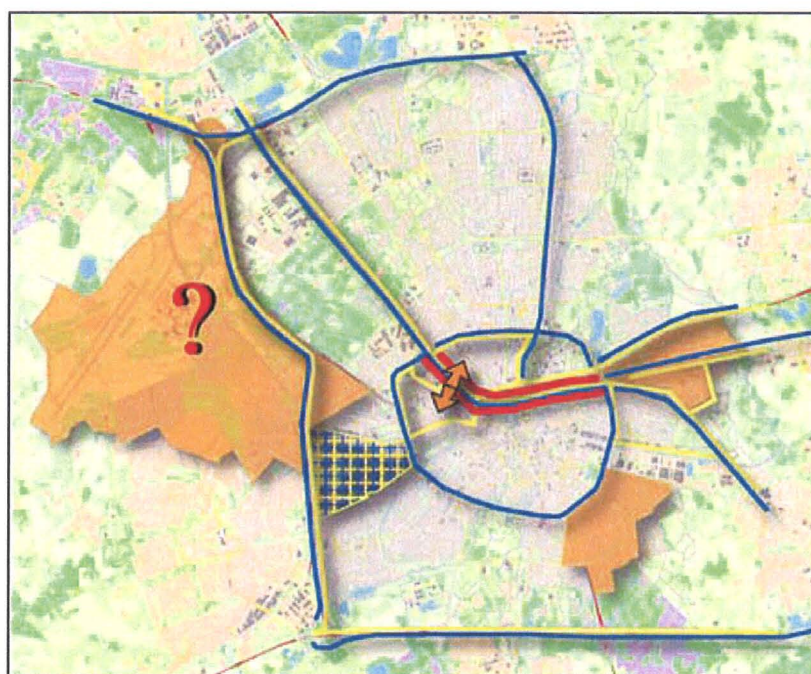
- Nieuwe kwetsbare functies moeten minimaal 30 m ver liggen van het spoor en de rijkswegen.
- Ruimtelijke ontwikkelingen binnen een afstand van 200 m van een transportas, of in het invloedsgebied van een risicovol bedrijf zijn in principe mogelijk. Om de veiligheid te verhogen, komen er maatregelen voor zelfredzaamheid en beheersbaarheid.
- De gemeente zorgt ervoor dat het basisniveau voor beheersbaarheid (bereikbaarheid, bluswater e.d.) voor de hulpdiensten is op orde is.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen in een gebied van 200 m rondom de risicobron zorgt de initiatiefnemer voor nodig geachte extra veiligheidsverhogende (bouwkundige) maatregelen (bouwbesluit plus) en aanvullende voorzieningen voor zelfredzaamheid en beheersbaarheid.
- In een gebied van 200 m rondom een risicovolle transportas worden geen functies toegestaan voor personen die verminderd zelfredzaam zijn (zoals kinderdagverblijf, basisschool, bejaardenhuis, verpleeghuis, ziekenhuis e.d.).

Toetsingsgebied evenementen

4. Evenementen op afstand van risicobronnen

Externe veiligheid wordt geïntegreerd in het Evenementenbeleid. Dit wordt geconcretiseerd in locatiebeleid waarbij vergunningplichtige evenementen buiten de 200 m gebieden vanaf risicobronnen zondermeer mogelijk zijn. Uitzondering daarop is een evenement dat plaatsvindt in een speciaal daartoe ingerichte ruimte binnen het 200 m - gebied en waarvoor de vereiste vergunningen zijn afgegeven (en veiligheidsverhogende maatregelen worden getroffen).

Evenementen zijn mogelijk, buiten de gekleurde zones, (zie kaartje op pagina 10) en op terreinen van risicovolle bedrijven indien hier (maatwerk)voorschriften op grond van de Wet milieubeheer zijn gesteld.

Verbetering
Beheersbaarheid

- Opkomsttijden
basiszorg
- Bereikbaarheid
- Bluswater
- Vloeistofkering
- Brandweerkazerne
- Verdiepen Tunnel

Beheersbaarheid op orde

5. Basisniveau beheersbaarheid nabij risicobronnen op orde brengen

In gebieden met verhoogde risico's zal de gemeente onderzoeken of en op welke manier verbetering nodig is van het basisniveau beheersbaarheid. Ook als geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen spelen. Samen met de brandweer onderzoekt de gemeente systematisch wat waar nodig is en maakt zo snel mogelijk duidelijk hoe dit kan worden gerealiseerd. Voorbeelden zijn het verbeteren van de toegankelijkheid voor de hulpverleningsvoertuigen, calamiteitentrappen om bij het hoog gelegen spoor te kunnen, extra bluswatervoorzieningen (waterputten) en het realiseren van vloeistofkering om te voorkomen dat vloeistoffen van een kapotte treinwagon zich kunnen verspreiden.

Onderzoeksgebied naar verbetermaatregelen beheersbaarheid

Wat gaan we doen om de Visie Externe Veiligheid te realiseren?

- Doorgaan met risicobronnen zo klein mogelijk maken.
- Plannen toetsen aan kaders van de Visie Externe Veiligheid.
- Nabij risicobronnen veiligheidsverhogende maatregelen eisen.
- Onderzoeken en verbeteren van het basisniveau beheersbaarheid in gebieden van de stad nabij risicobronnen.
- Kaders Visie Externe Veiligheid verankeren in het wettelijk instrumentarium zoals milieuvergunningen, bestemmingsplannen e.d.
- Processen ontwikkelen, vastleggen en toepassen om zorgvuldige afwegingen te maken bij ontwikkelingen in aandachtsgebieden nabij risicobronnen.

Randvoorwaarden

Er is budget nodig voor:

- onderzoek naar verbetering van beheersbaarheid in delen van de stad;
- het realiseren van nodig geachte voorzieningen;
- verplaatsing/sanering van (enkele) risicobronnen die nu in woonwijken liggen.

Wanneer er aan de westzijde van de stad daadwerkelijk veel gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid tot vestiging van risicovolle bedrijven, zal te zijner tijd heroverwogen moeten worden of daar een extra brandweerkazerne nodig is.

Luchtfoto, gebied Strijp S

Bijlage
Gebiedsgerichte risicoprofielen

Gebied	(On)mogelijkheden vanwege risico's externe veiligheid	Gebied/terrein/wijk
A Bedrijven- terrein	• Uitbreiding bestaande risicovolle bedrijven toegestaan • Nieuwe vestiging risicovolle bedrijven toegestaan Voorwaarden • Bestaande situaties: Plaatsgebonden risico (PR) 10⁻⁶/jaar zo klein mogelijk (Best Beschikbare Technieken (BBT)) • Nieuwe situaties: - Permanente (langer 2 jaar op zelfde perceel) bulkopslag van meer dan 1 m³ van tot vloeistof verdicht, brandbaar gas ondergronds (zoals LPG, propaan e.d.) - BeA2 en HTC: mogelijkheden onderzoeken voor gezamenlijke opslag van gevaarlijke stoffen	De Hurk & Croy, GDC Acht Noord, GDC Acht Zuid, HTC, Parkforum (oost en west), BEA2, Esp, Kapelbeemd (kern), Flightforum (m.u.v. kantorencluster)
B Bedrijven- terrein	• Geen nieuwe vestiging risicovolle bedrijven • Uitbreiding bestaande risicovolle bedrijven toegestaan op bestaand perceel Voorwaarden • Bestaande situaties: PR-10⁻⁶/jaar zo klein mogelijk (Best Beschikbare Technieken (BBT)) • Nieuwe situaties bij bestaande risicovolle bedrijven: - PR-10⁻⁶/jaar zo klein mogelijk (BBT); maximaal tot aan perceelsgrens - Permanente (langer 2 jaar op zelfde perceel) bulkopslag meer dan 1 m³ van brandbaar tot vloeistof verdicht gas ondergronds (zoals LPG, propaan e.d.)	De Kade (Zuid en Noord) Eindhoven Airport (Welschap), Zwaanstraat (Strijp T), TU/e, Kapelbeemd (rand)
C Bedrijven- terrein	• Geen risicovolle bedrijven toegestaan	Heizoom (Achtse Barrier), Bedrijventerrein Woensel, Woensel Noord, Parkforum Zuid, Flightforum (kantorencluster)
D Woon- gebied nabij hoofdtrans- portassen	• Geen risicovolle bedrijven toegestaan • Gebieden met grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen van woningen en kantoren Voorwaarden • Kwetsbare objecten > 30 m uit transportas • Functies voor beperkt zelfredzame groepen > 200 uit transportas • Evenementen > 200 m uit transportas (met uitzondering van daartoe bestemde gebouwen/ruimtes)	Spoorzone Strijp S, Strijp R, Stadionkwartier, Tongelresche Akkers, Stationsgebied, Ipark, Grote Beek, Centrum, Blixembos Noord, Castilielaan
A t/m D	- o Zelfredzaamheid en beheersbaarheid worden op peil gebracht en restrisico's worden door het college van B&W acceptabel bevonden. - o Rood cursief aangeduide bestemmingsplannen moeten worden geactualiseerd.	